

هیپاتیت ب چیست ؟

واژه هیپاتیت به معنی التهاب سول های کبدی می باشد. یکی از علل هیپاتیت ویروس ها است که یک نوع آن ویروس هیپاتیت ب می باشد. البته انواع دیگر هیپاتیت ویروسی مثل آ، د، ت و ای نیز وجود دارد.

راه انتقال ویروس هیپاتیت ب

ویروس هیپاتیت ب از راه های زیر منتقل می شود:

- تماس جنسی با افراد آلوده
- استفاده از سرنگ مشترک در معتادین
- تماس با ترشحات بدن فرد آلوده این ترشحات عبارتند از: منی، ترشحات واژن، اشک، بزاق و زخم باز
- انتقال از مادر به نوزاد در هنگام تولد یا تماس های نزدیک بعدی
- تماس شغلی مثل کارکنان درمانی
- انتقال خون آلوده
- پیوند اعضا
- خال کوبی، سوراخ کردن گوش و طب سوزنی با وسایل آلوده
- استفاده از وسایل شخصی مشترک مثل ناخن گیر، ریش تراش و مسواک

تشخیص

روش تشخیصی آزمایش خون می باشد. این آزمایش به منظور قطعی شدن وجود ویروس در خون و بررسی وضعیت کبد انجام می شود. همچنین گاهی جهت مشاهده مستقیم سلول های کبد و برآورد میزان آسیب، نمونه برداری از کبد انجام می شود.

علائم

هیپاتیت ب دوره کمون طولانی دارد. پس از وارد شدن ویروس به خون، حدود یک تا ۶ ماه طول می کشد تا فرد دچار علائم شود. بطور کلی علائم عبارتند از: تب خفیف،

دانه های پوستی، درد مفاصل، خستگی و بی حالی، از دست دادن اشتها، تهوع و استفراغ، خارش، درد شکم و زردی. بروز زردی همراه با تیره شدن رنگ ادرار و کم رنگ شدن مدفوع می باشد. معمولاً علائم در مرحله حاد خفیف می باشند و فرد متوجه آن نمی شود اما در موارد نادری بیماری شدید و کشنده است. معمولاً این مرحله که بصورت حاد می باشد و حدود ۲ تا ۳ هفته طول می کشد و طی ۴ تا ۶ ماه پس از ورود ویروس به خون همه این علائم از بین می روند. در حدود ۹۰ درصد افراد بیماری کاملاً بهبود می یابد اما در ۱۰ درصد دیگر به شکل مزمن تبدیل می شود به این معنی که عفونت در خون باقی می ماند و فرد ناقل می شود. البته سن فرد در تبدیل شدن به شکل مزمن مهم می باشد بطوریکه این رقم در کودکان ۵۰ درصد است. معمولاً شکل مزمن بیماری هیچ علامتی ندارد و در واقع این مبتلایان اطلاع ندارند که خون آنها آلوده به ویروس می باشد. ذکر این نکته ضروری است که هیپاتیت ب مزمن یکی از بزرگترین علل سیروز می باشد و احتمال بروز سرطان کبد را افزایش می دهد. سیروز به از بین رفتن برگشت ناپذیر سلول های کبدی گفته می شود.

درمان

در مرحله حاد نیاز به درمان خاصی نمی باشد و درمان بر اساس علائم انجام می شود که عبارتند از: محدود کردن فعالیت تا زمان برطرف شدن علائم، تغذیه کافی، دریافت

مایعات کافی و استفاده از داروهای ضد تهوع. در شکل مزمن بیماری هدف از درمان کاستن عوارض و کند کردن پیشرفت بیماری و تبدیل شدن آن به سیروز می باشد. جهت رسیدن به این هدف داروهای ضد ویروسی مثل لاموویدین تجویز می شود. در صورت بروز سیروز انجام پیوند کبد ضروری می باشد.

واکسیناسیون

همه افرادی که به شکلی با خون و ترشحات آلوده سروکار دارند مثل کارکنان درمانی و نزدیکان فرد آلوده باید واکسن را دریافت کنند و از مصون شدن خود اطمینان یابند. جهت رسیدن به این هدف باید ۳ بار واکسن دریافت کنند سپس خون خود را جهت بررسی سطح ایمنی آزمایش کنند. هم اکنون اکسیناسیون شیرخواران در برنامه واکسیناسیون کشور قرار دارد.

نکته:

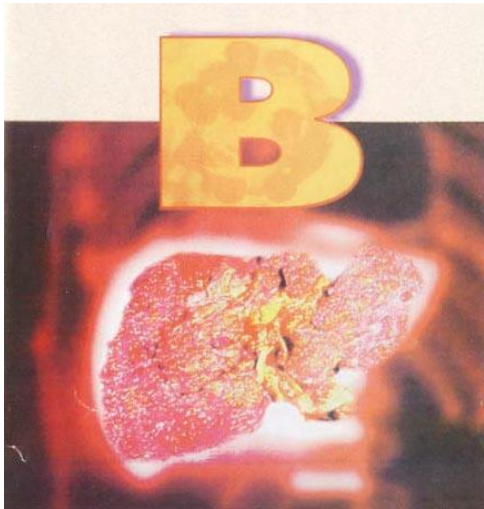
نوزادانی که از مادران مبتلا متولد می شوند باید در ۱۲ ساعت اول پس از تولد پادتن (ایمیونوگلوبولین هیپاتیت ب) و واکسن را دریافت کنند. در مواردی که نیز فردی با خون آلوده مواجهه داشته است دریافت ایمینوگلوبولین هیپاتیت ب و واکسن تا ۲۴ ساعت پس از مواجهه باعث پیش گیری از بروز بیماری می شود.

توصیه های مهم

افرادی که هیپاتیت ب مزمن دارند باید به موارد زیر توجه کنند:

- از خوردن داروهای گیاهی بعنوان داروی کبدی اجتناب کنند چون ممکن است باعث بدتر شدن سیر بیماری شود .
- از نوشیدن الکل پرهیز کنند.

هپاتیت ب

- داروهایی مثل استامینوفن، آسپرین، ایبوپروفن را فقط با تجویز پزشک مصرف کنند.
- در صورت آلوده شدن محیط با خون آلوده باید یک قسمت وایتکس را با ۱۰ قسمت آب رقیق و سپس سطح آلوده را تمیز کنند.
- تماس اطرافیان با خون و ترشحات به حداقل برسد.
- مادران می توانند از بدو تولد به نوزاد خود شیر بدهند اما باید مراقب باشند تا نوک سینه دچار ترک خوردگی و خونریزی نشود.
- داروی ضدویروسی ریباوورین در مادران باردار منع مصرف دارد.

هپاتیت ب از راه های زیر منتقل نمی شود:

- دست دادن
- ظرف و لیوان مشترک
- بوسیدن
- عطسه
- سرفه
- شیردادن

منابع:

1- Managing your Hepatitis B. Available from:

http://www.mdconsult.com/das/patient/body/238319247-5/0/10084/eng_chapter302.pdf.

Accessed March 2011.

2- Hepatitis B. Available from:

<http://www.mdconsult.com/das/patient/body/238319247-3/1138944712/10041/31762.htm>.

Accessed March 2011.

3 - Hepatitis B and C Infections.

<http://www.cdc.gov/breastfeeding/disease/hepatitis.htm>. Accessed March 2011.

4- Smeltzer, S. & Bar, B. (2008). Brunner & Suddarth's Text book of Medical Surgical Nursing. 11th ed. Lippincott Williams & Wilkin.